

Slovenské zákony. Jak známo platí v čes.-slov. republice nejen posavadní zákony a nařízení bývalého Rakouska, nýbrž pro obvod části bývalé koruny sv. Štěpánské též zákony a nařízení uherské. Poněvadž vlády maďarské vůbec nestaraly se o to, aby doslov zákonů uherských byl srozumitelným i občanům nemaďarského jazyka, bylo prvním úkolem slovenských rozhodujících činitelů, aby opatřen byl doslov zákonů a nařízení těch velké části obyvatelů Slovenska, Slovákům. Úkolu toho zhošťuje se referent pravosudia na Slovensku, Dr. Ivan Dé r e r, jenž pověřil pravotára (advokáta) Myjavského Dra Michála S l á v i k a překladem a vydáváním textů nejdůležitějších zákonů. Jak dosvědčuje částečný výsledek, pracuje Dr. Slávik velice pilně, ježto prozatím vydal úplný doslov trestného zákonníka o zločinech a přečinech, obsažených v zákonných článkoch uherských menovite: V: 1878, XL: 1879, XXXVI: 1908, XLI: 1914 atd. Překlad je přesný, nezměněný, tedy naším státoprávním poměrům nepřizpůsobený, nač v předmluvě výslovně odkázáno a poznamenáno, že místo »územia uhorského štátu« má státi »územie Slovenska«, na místě »kráľa« »präsi dent« atd. že na př. ustanovení o zločinu velezrády směřujícího k tomu, »aby sa zmenil zákonný poriadok následnictva trônu násilím« nemůže býti použito atd. — Dalšími publikacemi z téhož pilného péra jest: Vzorník pravotársky a Vzorník pozemnoknižný pre listovných. Účel těchto vzorníkův vysvítá nejlépe ze slov, jež vydavatel předmluvou předeslal:

Vzorník pravotársky obsahuje v sebe tie najjednoduchšie písobné práce, ktoré najčastejšie sa vyskytujú v písárni pravotárskej. Nie je on úplný a nenárokuje si žiadón význam, ale chce obľahčiť prácu tým pánom Kollego, ktorí sice vedia akotak slovensky hovoriť, avšak postrádajú znalosť reči v písme. Ak by predsa pomohol nielen týmto, ale tým pánom Kollegom, ktorí ovládajú úradnú reč Československej republiky slovom i písmom, už vtedy dosiahol by ten cieľ, k vôli ktorému písaný bol: udomácnit jednotné výrazy a názvoslovie.« Ke druhému spisku, jenž obsahuje vzorce maďarské a slovenské podotýká pak vydavatel:

»K vydaniu týchto vzoriek pohla ma tá okolnosť, že precítim ten veľiký zástoj, ktorý hrá pozemková kniha v živote vlastníkov. Viem, ako sa náš človek viaže k hrude, a presvečený som, aký význam má v pozemkovej knihe každý jeden právny výraz, a preto tymito vzorkami chcem predísť mnohým sporom, ktoré by bezpodmienočne povstaly následkom nedostatočnej znalosti slovenského jazyka so strany pozemnoknižných úradníkov.«

Překlady tyto (cena prvního 10 K) budou vděčnou pomůckou i českým právníkům, kteří toho času působí na Slovensku.

P r á v n ý O b z o r za redakce Dra Emila Stodoly vyšel II. roč. č. 1—3 s obsahem: Na úsvite novej doby. O soudobnictve na Slovensku (Dr. Ivan Dérer). Maličkosť z terminologie. Právné nazvoslovie (Dr. Michál Slávik). Zákony a nariadenia štátu čes.-slovenského. Nariadenia ministerstva s plnou mocou pro správu Slovenska a Nariadenia uhorskej vlády. Právny Obzor vychází nyní v Bratislavě. (Srov. Právník č. 9. str. 302.) —š.

HOVORNA.

Uherské zákonodárství na Slovensku.*)

Stát náš uvázav se šťastným řízením osudu v držení Slovenska, ponechal zatím v platnosti všechny tamější dosavadní uherské zákony a nařízení. Opatření to bylo zajisté rozumné a opatrné, neboť zachovala se tím v prvních těžkých chvílích převratu kontinuita veškerého společenského života na Slovensku. Je jisto, že národ přičleněný k jinému státu, pocítuje tuto změnu daleko snáze, nezmění-li se aspoň z počátku ničeho na některých zvláštnostech jeho ras a jeho způsobu života, což vše zračí se zpravidla i v zákonodárství jeho země. Nelze zastříti, že lid slovenský, byť pocházel ze stejného kmene slovanského, tisíciletým odděleným životem, vzdálen jsa od všech pramenů kultury ostatních Slovanů, zejména však všeho duchového a hospodářského styku se svými bratry Čechy, dospěl vývoje, jenž svou svérázností, svými mravy, hospodářskými a jinými vztahy jeví značnou odlišnost od našeho života. Zvláštnosti ty našly výraz na mnohých místech uherského zákonodárství, což přirozeno, uváží-li se, že zákony mají hověti potřebám a zájmům lidu, pro něž jsou sdělány. S touto skutečností bylo počítati naší správě státní při otázce, zda mělo by se na Slovensku zavésti zákonodárství naše, či ponechati zatím zákonodárství uherské.

Náš stát rozhodl se tedy zcela správně pro alternativu druhou. Opatření to je jistě spojeno s různými potížemi pro správu státu. Jeť třeba školeného personálu, jenž by byl s to, obeznámiti se co nejrychleji s těmito cizími zákony a dovedl též porozuměti jejich duchu. Při dnešním nedostatku personálu, zejména v oboru správy justiční, stojí tu ovšem správa státní před úkolem velmi

*) Z většího díla téhož autora »Trestní soudnictví na Slovensku«, která je v tisku.